

Sandvikens Kommun

Förskola Dag & Natt

LIKABEHANDLINGSPLAN

Rutiner och dokumentation

***Förskolan Dag & Natt
2015-2016***

LIKABEHANDLINGSPLAN

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola och pedagogisk omsorg

Ansvarig för planen

Förskolechef, Inger Eriksson

Vår vision

Förskolan Dag & Natt är fri från kränkande behandling, diskriminering och alla barn upplever trygghet på förskolan.

Planen gäller

2015-10-01 till 2016-09-30 (förlängt till 2016-11-30)

Barnens delaktighet:

Barnen ska i enskilda samtal/samtal i grupp, med utsedd förskollärare/barnskötare, samtala om barnets upplevelse av att få vara delaktig i kamratgruppen samt deras eventuella upplevelse av utsatthet.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

Vårdnadshavare involveras årligen i arbetet genom att delta i kommungemensamma enkäter. Vid barnens utvecklingssamtal går förskollärare/barnskötare igenom planen, då finns också tillfälle att framföra sina synpunkter och frågor.

Personalens delaktighet:

Vid vårens pedagogiska utvecklingsdagar utvärderas planen av samtlig personal. Utifrån den utvärderingen sätts nya mål för nästa läsårs plan. Planen kommuniceras och delas ut vid höstens terminsstart.

Förankring av planen:

Vid höstterminens utvecklingssamtal informerar förskollärare/barnskötare samtliga vårdnadshavare om planen.

Ang personal se ovan.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats:

Utvärdering av planen har diskuterats vid förskolans olika möten. Som grund för dialogen har förskolans olika kartläggningar funnits. Vårdnadshavare har haft möjlighet att besvara kommunens föräldraenkät.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan:

Förskolechef, förskollärare och barnskötare har utvärderat planen. Barnen har inte deltagit i någon större planerad utvärdering. Vårdnadshavare är informerade om att de kan lämna synpunkter om planen. Inga vårdnadshavare har lämnat förslag på ändringar.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vad gäller det främjande målet har vi arbetat med att ställa öppna frågor till barnen om deras egen familj för att få en bild av hur de tänker kring ordet familj men också att barnen ska få en ökad kunskap om begreppet. Vi har använt oss av bibliotekets material och även sett över vårt egna lekmaterial för att på fler sätt synliggöra olika familjekonstellationer.

Kartläggningarna visar att fler barn har svarat vad en familj är efter att ha lyssnat på dessa böcker. För att öka barnens förståelse än mer för att familjer ser olika ut behöver vi fortsätta

ställa öppna frågor. Vi behöver vara mer medvetna i barnens lekar och medvetet styra leken och få in fler konstellationer av familjer.

När det kommer till vårt förebyggande mål så har vi ett resultat som vi anser är missvisande. Detta p.g.a. att valet av kartlägningsfrågor var för många och felaktigt ställda, för svåra för barnen att förstå. Av den anledningen valde yngrebarnsavdelningen att göra andra observationer för att upptäcka eventuellt otrygga barn, vi har tittat på om barnen rör sig obehindrat i alla rum utan en vuxen. Resultatet vi såg var att 90 % av barnen använde hela avdelningens ytor utan behov av vuxens närvaro. På äldrebarnsavdelningen valde man ändå att försöka få svar på våra kartlägningsfrågor. Utsedd förskollärare formulerade frågorna på olika sätt. Resultatet där visar att 15 % av barnen svarar att de känner sig helt trygga på hela förskolan. Övriga 85 % uppger olika platser där de inte vill vara. Barnen har haft svårt att förklara varför de upplever platserna osäkra.

Personalen har fördelat sig över hela avdelningen så att så många barn som möjligt får ha en vuxen i närheten, är det inte möjligt så har vi stängt något rum för att dela av avdelningen och därmed få bättre överblick. Vid våra verksamhetsmöten har vi ställt oss frågan: Vad händer där vi vuxna inte finns i närheten, som vi inte ser?

Vi använder stopphanden när vi uppfattar ett oönskat beteende, vi får fler trygga barn om oönskade beteenden minskar (Markera tydligt med att sätta upp handen som ett stopptecken, använda ordet verbalt stopp). Vi har gjort om kuddrummet till rörelse/samlingsrum, där det bl.a. är styrda aktiviteter t.ex. hinderbana, grupplekar, dans och musik. Detta har lett till färre konflikter barnen emellan.

Då toaletterna var ett område som pekades ut av barnen har vi fräschat upp dem för att göra dem trevligare.

Årets plan har varit tydlig. Kartlägningsfrågorna till personalen om bl.a. vad man anser är en kränkning var intressanta att diskutera.

Vi behöver utveckla på vilket sätt vi ska/kan kartlägga vårt förebyggande mål.

Beskrivning av hur årets plan ska utvärderas:

Arbetsgruppen utvärderar planen med stöd av följande frågeställningar:

- ✓ *Har planen varit tillräckligt tydlig?*
- ✓ *Vad kan/ska vidareutvecklas och tilläggas?*

Varje arbetslag utvärderar målen med hjälp av följande frågor:

Genomfördes insatserna/åtgärderna?

- ✓ *JA – Vilket resultat ser ni i barngruppen?
Är ni nöjda med resultatet eller borde något ha gjorts annorlunda?*
- ✓ *NEJ - Vilket resultat ser ni i barngruppen?
Varför är ni missnöjda?
Vad behöver förbättras?
Hur ska vi förbättra oss?*
- ✓ *Vilket resultat visar föräldraenkäten?*

Ansvarig för att årets plan utvärderas:

Förskolechef tillsammans med arbetsgruppen utvärderar hela planen.

Utsedda förskollärare utvärderar de specifika målen tillsammans med övriga förskollärare/barnskötare.

Årets plan ska utvärderas senast 2016-06-30

Främjande insatser 2015-2016

Namn:

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen:

Etnisk tillhörighet

Mål:

- Alla bemöts likvärdigt oberoende av etnisk tillhörighet

Uppföljning:

Kartläggning med hjälp av följande frågeställningar:

1/ Hur och på vilket sätt bemöter barnen varandra när ytterligare barn vill delta i pågående lek/aktivitet?

2/ Hur och på vilket sätt bemöter förskollärare/barnskötare barn som vill/behöver ha hjälp in i pågående lek/aktivitet?

Analys av observationer och kartläggningar ska vara klar vecka 35,45,10 och 20

Insats:

Personalen har en medvetenhet/lägger fokus på att alla barn bemöts likvärdigt genom att uppmärksamt välkomna alla barn när de kommer till förskolan. Personalen är tillsammans med barnen och lyssnar till alla barns önskemål och idéer, till dessa önskemål och idéer säger vi hellre JA än NEJ.

Vi är lyhörda och uppmärksamma och agerar omedelbart om vi ser och hör oönskade beteenden. Vid ett oönskat beteende använder personal och barn STOPP-handen och säger att det inte är okej samt ger alternativ till önskat beteende.

Vi arbetar med olika gruppkonstellationer vid olika aktiviteter för att påvisa att alla kan umgås och leka tillsammans. Vi ska leka gruppstärkande lekar för att stärka sammanhållningen i gruppen. Vi kommer även att arbeta med avslappningsövningar och massage för att stärka tilliten bland barnen.

Ansvarig:

Varje förskollärare/barnskötare planerar aktiviteter och insatser

Datum när det ska vara klart:

Utvärderas juni 2016

Kartläggning inför förebyggande åtgärder

Kartläggning med hjälp av följande frågeställningar:

1/ Hur och på vilket sätt bemöter barnen varandra när ytterligare barn vill delta i pågående lek/aktivitet?

2/ Hur och på vilket sätt bemöter förskollärare/barnskötare barn som vill/behöver ha hjälp in i pågående lek/aktivitet?

Analys av observationer och kartläggningar ska vara klar vecka 35,45,10 och 20

Uppföljningsfrågor till verksamhetsmöten:

- ✓ *Hur är nuläget i vår barngrupp angående barnens lekar och aktiviteter?*
- ✓ *Hur är nuläget i vår barngrupp angående uteslutningar bland barnen?*

FINNS DET I SÅ FALL SAMBAND MED DE OLIKA DISKRIMINERINGSGRUNDERNA?

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Etnisk tillhörighet, Kön, Ålder, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Könsoverskridande identitet eller uttryck, Sexuell läggning

Hur barn och vårdnadshavare ska involveras i kartläggningen

Vid höstens utvecklingssamtal informerar vi om vår grund till kartläggning, och tillfrågar vårdnadshavare om eventuella tillägg utifrån kamratskap och upplevd delaktighet.

Hur personalen ska involveras i kartläggningen

Dialog och planering vid pedagogiska utvecklingsdagar samt APT och verksamhetsmöten utifrån observationer, kartläggningar och information från vårdnadshavare och barn.

Resultat och analys av kartläggning maj 2015

Resultatet av våra kartläggningar visar att det finns rum och platser på förskolan där barnen inte vill vara. Observationer har visat att det förekommer uteslutningar av några barn, gäller äldre barns avdelningen i första hand. Vi har svårt att se vad detta kan bero på och därmed även svårt att se om problematiken utgår från någon av diskrimineringsgrunderna. Vi vet att våra kartlägningsfrågor har varit svåra och något enkelriktade.

Vi har arbetat medvetet med att personalen fördelar sig över hela avdelningen/förskolan och även vid utevistelsen. Vi de tillfällen vi inte kan ha uppsikt över hela avdelningen har vi stängt vissa delar. Vi har även gjort om några rum för att på så sätt minska risken för konflikter bland barnen.

Vi behöver fortsätta dialogen i personalgruppen om vikten av personalens närvaro i olika rum och situationer. Vi behöver även fortsätta arbetet runt hur jag som personal ska agera vid oönskade beteenden från barn/mellan barn. Detta för att bli säkra på att inga kränkningar äger rum och för att öka känslan av att man som barn törs röra sig fritt på hela förskolan.

Förebyggande åtgärder

Namn:

God kamratskap och upplevd känsla av delaktighet

Områden som berörs av åtgärden:

Kränkande behandling, Etnisk tillhörighet, Kön, Ålder, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Könsoverskridande identitet eller uttryck, Sexuell läggning

Mål:

- Alla barn är välkomna att delta i andra barns lekar och aktiviteter

Uppföljning

Uppföljningsfrågor till verksamhetsmöten:

- ✓ Hur är nuläget i vår barngrupp angående barnens lekar och aktiviteter?
- ✓ Hur är nuläget i vår barngrupp angående uteslutningar bland barnen?

Åtgärd:

Förskollärare/barnskötare fördelar sig och är delaktiga där barnen är både ute och inne. Vid de tillfällen personalen inte har möjlighet att närvara överallt utnyttjar vi inte alla rum.

Personalen är närvarande och visar ett engagemang för barnen i både tankar och kroppsspråk. Förskollärare/barnskötare hjälper barnen in i lekar och aktiviteter. Detta gör vi genom att tillsammans med barnet iaktta pågående lek, och utifrån det starta upp ytterligare roller i den leken eller starta upp ny lek som knyter an till den pågående leken.

Vi använder STOPP-handen och säger direkt till vid olika kränkningar - "jag tillåter inte att du säger/gör så". Vi visar olika alternativ på ett önskat beteende. Den tillsägelse som påbörjats måste fullföljas. Om kränkning/utsatthet fortsätter blir det en konsekvens, vilket exempelvis kan innebära att det kränkande barnet får lämna aktiviteten (gäller äldre barn som förstår sambandet mellan handling och konsekvens).

Vi ger återkoppling till det barn som blivit utsatt för kränkning, att vi har och hur vi har agerat för att få stopp på det oönskade beteendet. Detta för att visa att vi har lyssnat på barnet och tagit deras synpunkter på allvar.

Vi kommer att arbeta med olika material och aktiviteter för att ge barnen de verktyg de behöver för att lära sig samspel, ömsesidighet och turtagning. Material vi använder oss av är bl.a. "10 små kompisböcker", olika UR-program och APPar, sånger och styrda lekar.

Motivera åtgärd:

Det är av yttersta vikt att samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt gentemot olika sorter av kränkning och tendenser till utsatthet.

Ansvarig

Förskollärare och barnskötare fördelar arbetsuppgifterna inom arbetslaget. Ett särskilt ansvar har utsedda förskollärare. Detta ansvar ges vid höstens medarbetarsamtal.

Datum när det ska vara klart

Utvärderas juni 2016

Rutiner för akuta situationer

Policy

Alla barn på förskolan känner sig trygga

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personalen fördelar sig i barngruppen för att finnas nära barnen och kunna upptäcka i ett tidigt skede om någon utsätts för trakasserier eller kränkande behandling, samt som stöd i utredande av konflikter.
- Personalen tar barnen på allvar när dom signalerar att dom känner sig utsatta

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Vid behov kontakta någon i personalgruppen som du känner förtroende för vid den dagliga kontakten eller via telefon:

- Månen: 026-24 17 91
- Regnbågen: 026-24 17 29
- Natten: 026-24 17 28
- Inger Eriksson, förskolechef: 026-24 16 55, 070-26 79 264
- eller mail: fornamn.efternamn@utb.sandviken.se

Rutiner för utredning och åtgärder, uppföljning samt ansvarsförhållanden när barn kränks av andra barn

Skyldigheten att utreda om någon har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling träder in så snart någon i verksamheten fått kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för detta. Det krävs inga bevis för att påbörja en utredning.

Om kränkning mellan barn uppstår agerar vi på följande sätt:

- Alla vuxna som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska reagera med samtal med de berörda barnen.
- Vårdnadshavare informeras, om vad som hänt, vid den dagliga kontakten.

Vid upprepade kränkningar:

- Personal träffar skyndsamt vårdnadshavare och i samråd med dem beslutar om åtgärder och bestämmer tid för uppföljningssamtal.
- Deltagande personal ansvarar för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs (blankett 1 "Anmälan om trakasserier eller kränkande behandling")
- Dokumentation i original lämnas till förskolechef för förvaring

Om kränkningar fortsätter:

- Tas kontakt med förskolechef, som efter dialog med vårdnadshavare beslutar om vidare åtgärder och uppföljning.
- Förskolechefen ansvarar för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs (blankett 2 "Utredning trakasserier eller kränkning" används) och att dokumentation förvaras.
- Uppföljning sker senast 4 veckor efter anmälan.

Rutiner för utredning och åtgärder, uppföljning samt ansvarsförhållanden när barn kränks av personal

Om kränkning uppstår från personal eller annan vuxen agerar vi på följande sätt

- Vi tar barnens parti genom att alltid hävda barnets okränkbarhet (Lpfö 98 rev10)
- Samtlig personal som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska informera om händelsen samma dag till förskolechefen. Samt fylla i blankett 1 "Anmälan om trakasserier eller kränkande behandling".
- Vårdnadshavare informeras, om vad som hänt, vid den dagliga kontakten.

Vid kränkning:

- Förskolechefen samtalar med den berörde som får ge sin version av händelsen.
- Förskolechefen inleder en utredning och beslutar om eventuella åtgärder och uppföljning.
- Förskolechefen ansvarar för att kontakt med berört barn och vårdnadshavare tas.
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs (Blankett 2 "Utredning trakasserier eller kränkning" används) uppföljning görs och att dokumentation förvaras är förskolechef.
- Åtgärder delges vårdnadshavare vid möte med förskolechefen.

Om grov kränkning sker:

- Tas genast kontakt med förskolechefen, som beslutar om eventuell anmälan till socialtjänst eller polis. Förskolechefen informerar vårdnadshavare och skolformschef.
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs (blankett 1,2 och 3), uppföljning görs och att dokumentation förvaras är förskolechef.
- Uppföljning sker senast 4 veckor efter anmälan.

Rutiner för dokumentation:

Dokumentation ska ske skriftligen på kommunens blanketter som finns i denna plan, på intranätet samt på Edwise i Dag & Nattns rum.

Dokumentation ska skrivas vid:

- enstaka allvarigare händelser som kräver mer ingripande åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal med barnen/personalen för att reda upp situationen
- Viktigt att ange vilken diskrimineringsgrund som händelsen rör

Ansvariga är berörd personal samt förskolechef.

Begrepp

Diskriminering:

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Ett barn kan också bli diskriminerat om barnet blir särbehandlat på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans regler och rutiner.

Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Man kan också diskrimineras genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt men som i praktiken missgynnar barnet. Om exempelvis alla barn serveras samma mat diskriminerar förskolan indirekt de barn som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier:

Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder m.m.

Kränkande behandling:

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret.

Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Repressalier:

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Befogade tillsägelser:

Förskolans personal måste ibland tillrättvisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.